

Raadsvoorstel

Nummer raadsvoorstel	25/09
Datum commissie	27-2-2025
Datum B&W vergadering	17-12-2024
Portefeuillehouder	E.J. Taams
Opsteller	M Sinan
Afdeling/team	Samenleving/
	☒ Openbaar ☐ Geheim

Onderwerp

Vaststelling re-integratieverordening Participatiewet Oostzaan 2025 en bijbehorende subsidieregelingen.

Kern van het voorstel

Per 1 juli 2023 zijn een aantal wetswijzigingen in de Participatiewet van kracht geworden. Het is namelijk nog steeds zo dat te veel mensen uit de Participatiewet - ondanks alle inspanningen - niet aan het werk komen. Het "breed offensief" is een brede agenda vanuit het Rijk om de arbeidsmarktkansen voor mensen met een arbeidsbeperking te vergroten. Aan de hand daarvan heeft het kabinet maatregelen voorgesteld. Het doorvoeren van deze maatregelen vereist ook dat de Re-integratieverordening moet worden gewijzigd. Het gaat daarbij om instrumenten die we in onze gemeente al toepassen. Het aanbod is dus niet nieuw maar wordt nader omschreven in de verordening in plaats van in nadere regels. Hiermee verschuiven enkele bevoegdheden van college naar raad. Datgene wat we in praktijk al doen en waar we ervaring mee hebben opgedaan, regelen we nu formeel.

Deze wetswijziging hebben we aangegrepen om de Re-integratieverordening te actualiseren en in lijn te brengen met het huidige beleid, de uitvoering en modelverordening van de VNG. De nieuwe re-integratieverordening die nu voorligt is tot stand gekomen in afstemming met de regiegemeenten.

In de rest van het voorstel leest u hoe de nieuwe Re-integratieverordening onze bestaande praktijk formeler maakt en hoe bepaalde bevoegdheden verschuiven van het college naar de raad. Deze aanpassingen zijn bedoeld om een uniforme en duidelijke uitvoering van de wetgeving in onze regio te realiseren. Dit draagt bij aan een verbeterde ondersteuning van mensen met een arbeidsbeperking.

- **Waar gaat het voorstel over?**

Dit voorstel betreft de aanpassing van de Re-integratieverordening in lijn met de recente wijzigingen in de Participatiewet, gericht op het verbeteren van de arbeidsmarktkansen voor mensen met een arbeidsbeperking.

- **Waarom wordt dit aangeboden aan de Raad?**

Het voorstel wordt aan de Raad aangeboden om goedkeuring te vragen voor de noodzakelijke wijzigingen die ervoor zorgen dat onze lokale regelgeving up-to-date is en de uitvoering van de Participatiewet in onze gemeente versterkt.

- **Wat staat er in de rest van het voorstel?**

In het vervolg van het voorstel worden de specifieke wijzigingen in de Re-

integratieverordening uiteengezet, inclusief de verschuiving van bevoegdheden en de impact op de uitvoering van de wetgeving. Daarnaast worden de verwachte voordelen voor de betrokken doelgroepen en de gemeente als geheel besproken.

Het "Breed Offensief" is al ingevoerd en de benodigde wetswijzigingen zijn in 2023 doorgevoerd. De huidige voorgestelde wijzigingen in de verordening zijn nodig om deze beter af te stemmen op de uitgangspunten en doelen van het "Breed Offensief". Dit betreft bijvoorbeeld het vereenvoudigen van procedures, verbeteren van de toegankelijkheid van voorzieningen en het versterken van de ondersteuning richting werk en participatie. Deze aanpassingen zorgen ervoor dat de uitvoering van de verordening beter aansluit bij de landelijke beleidsdoelen.

Voorgesteld besluit

De Raad besluit:

- a. De geactualiseerde Re-integratieverordening vast te stellen, waarin de bestaande instrumenten voor re-integratie formeel zijn vastgelegd in overeenstemming met de recente wetswijzigingen in de Participatiewet en de modelverordening van de VNG.
- b. In te stemmen met de bijbehorende subsidieregelingen die de uitvoering van de Re-integratieverordening ondersteunen, zodat een eenduidige en effectieve re-integratieaanpak binnen onze gemeente kan worden gewaarborgd.

Bijlagen

- B1. Reintegratieverordening Participatiewet Oostzaan 2025
- B2. Subsidieregeling jongerenvoucher
- B3. Subsidieregeling Stimuleringssubsidie
- B4. Subsidie regeling Scholing- en begeleidingsvoucher
- B5. Nadere regels subsidie Beschut Werk
- B6. Was wordt tabel reintegratieverordening
- B7. Oplegger reintegratieverordening
- B8. Advies ASD
- B9. Reactie op advies ASD.

Toelichting

Aanleiding, gewenst resultaat en voorstel (incl. argumenten)

Aanleiding

De aanleiding voor dit voorstel zijn de wijzigingen in de Participatiewet, die per 1 juli 2023 zijn ingegaan. Deze wijzigingen hebben als doel de arbeidsmarktkansen voor mensen met een arbeidsbeperking te vergroten. In het kader van het "breed offensief" van het Rijk is het noodzakelijk om onze lokale regelgeving, met name de Re-integratieverordening, aan te passen. De nieuwe wetgeving vereist dat instrumenten voor re-integratie, die eerder op nadere regels waren gebaseerd, nu formeel in de verordening worden vastgelegd. Dit zorgt voor duidelijkheid en rechtszekerheid. Dit besluit vloeit voort uit de wettelijke verplichting om de Participatiewet correct uit te voeren, en past binnen de kaders van de modelverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Het besluit is ook geïntegreerd in ons bestaande re-integratiebeleid en het collegeprogramma, dat gericht is op het bevorderen van participatie op de arbeidsmarkt.

Gewenst resultaat

Het directe resultaat van dit voorstel is de vaststelling van de geactualiseerde Re-integratieverordening door de raad. Het beoogde bredere resultaat is dat mensen met een arbeidsbeperking betere kansen krijgen op de arbeidsmarkt. De instrumenten die hun re-integratie ondersteunen, zijn straks beter afgestemd op de praktijk en duidelijk vastgelegd. Dit vergroot de consistentie en effectiviteit van ons re-integratiebeleid binnen de gemeente en de regio. Bovendien wordt het beleid juridisch goed geborgd, wat bijdraagt aan een solide uitvoering van de wetgeving.

Voorstel

Het voorstel is om de gemeenteraad de geactualiseerde Re-integratieverordening vast te laten stellen. Dit voorstel biedt verschillende voordelen:

- Het sluit aan bij de recente wetwijzigingen en de modelverordening van de VNG, waardoor de verordening actueel en wettelijk in orde is.
- Het formaliseren van bestaande instrumenten binnen de verordening zorgt voor meer duidelijkheid voor zowel de gemeente als betrokkenen, zoals bewoners en werkgevers.
- Er worden bevoegdheden verschoven van het college naar de raad, wat bijdraagt aan een transparantere besluitvorming.

Het voorstel is zorgvuldig afgestemd met de regiogemeenten, zodat de uitvoering van het re-integratiebeleid consistent is in de hele regio. Er zijn geen directe belangenafwegingen die verder onderzocht moeten worden. Hoewel er geen harde deadline is, is het wenselijk om het besluit zo spoedig mogelijk vast te stellen om tijdig in te spelen op de nieuwe wetgeving.

Concrete wijzigingen

In de nieuwe Reintegratieverordening zijn een aantal concrete wijzigingen ten opzichte van de voorgaande situatie aangebracht. De belangrijkste aanpassingen zijn:

1. Ondersteuning op maat:

- Er is een expliciet aanvraagrecht toegevoegd voor ondersteuning op maat. De gemeente moet nu duidelijker aangeven hoe de ondersteuning wordt afgestemd op de individuele behoeften van de persoon.
- De kosten worden doorslaggevend wanneer er meerdere adequate oplossingen zijn.

Aanleiding, gewenst resultaat en voorstel (incl. argumenten)

2. Proefplaatsing

- Proefplaatsing is nu wettelijk verplicht met een maximale duur van twee maanden (met een mogelijke verlenging tot vier maanden). De doelgroep is uitgebreid naar personen die algemene bijstand ontvangen.

3. Loonkostensubsidie

- Gemeenten zijn verplicht om aan te geven hoe het administratieve proces voor loonkostensubsidie verloopt.
- Werkgevers kunnen zelf een aanvraag indienen als zij denken dat loonkostensubsidie nuttig is.

4. Persoonlijke ondersteuning bij werk

- Het proces rondom jobcoaching en interne werkbegeleiding is verduidelijkt, met strengere kwaliteitseisen voor jobcoaches. Werkgevers en werknemers kunnen nu gezamenlijk een aanvraag indienen.

5. Werkvoorzieningen

- Er is een aanvraagmogelijkheid voor werkvoorzieningen (zoals vervoerskosten of aanpassingen aan de werkplek) voor zowel werkgevers als werknemers.

6. Geen verdringing bij sociale activering

- Activiteiten gericht op sociale activering mogen geen negatieve impact hebben op de concurrentieverhoudingen of leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt.

7. Verlenging werkervaringsplaatsen

- De werkervaringsperiode kan nu met maximaal zes maanden verlengd worden als de situatie dat vereist. Hiermee verbetert het aansluiten bij de persoonlijke omstandigheden van de betrokkenen.

8. Aansprakelijkheid en ongevallenverzekering

- De verzekering wordt niet meer standaard aangeboden omdat werkgevers dit al via contracten regelen.

9. Innovatie en evaluatie

- Nieuwe initiatieven moeten afgesloten worden met een evaluatie om de effectiviteit te beoordelen.

10. Vervallen budgetplafond

- In de nieuwe reïntegratieverordening is het budgetplafond komen te vervallen. Het budgetplafond gaf aan dat de gemeente om de financiële risico's beheersen in een beleidsplan een verdeling kon maken van de middelen over de verschillende voorzieningen. Dit is in de praktijk niet gebeurd en bovendien niet in lijn met hoe wettelijk invulling moet worden gegeven aan de benodigde ondersteuning op maat (artikel 3 lid 3 nieuwe verordening); de financiële middelen alleen vormen geen voldoende afwijzingsgrond, wel kan gekozen worden voor de goedkoopst adequate voorziening voor de betreffende persoon. De VNG heeft dit bevestigd en hiermee is het budgetplafond komen te vervallen.

Deze wijzigingen zorgen ervoor dat de nieuwe verordening beter aansluit op de praktijk. Ze bieden een transparanter en gevarieerder aanbod aan ondersteuning. Dit gaat om een harmonisatie van de maatregelen om mensen met een arbeidsbeperking beter te kunnen ondersteunen.

Alternatieven (incl. argumenten)

Alternatieven

Bij de overweging van de actualisatie van de Re-integratieverordening zijn er enkele alternatieven die kunnen worden beschouwd:

1. Alternatief 1: Geen wijzigingen doorvoeren en de bestaande verordening behouden

Dit alternatief houdt in dat de huidige Re-integratieverordening ongewijzigd blijft, zonder aanpassing aan de recente wetwijzigingen. Dit zou echter betekenen dat de gemeente niet voldoet aan de wettelijke vereisten van de Participatiewet en de modelverordening van de VNG. Het gevolg hiervan kan zijn dat er onduidelijkheid ontstaat over de uitvoering van re-integratie-instrumenten, wat juridische complicaties kan veroorzaken en kan leiden tot klachten van betrokkenen, zoals werkgevers en werkzoekenden.

2. Alternatief 2 Aanpassing doorvoeren via nadere regels in plaats van een verordening

Een ander alternatief is om de noodzakelijke wijzigingen vast te leggen via nadere regels in plaats van in een formele verordening. Dit voldoet echter niet aan de eis dat de instrumenten voor re-integratie formeel in de verordening moeten worden vastgelegd. Hierdoor blijven bevoegdheden die bij de raad horen bij het college, wat de transparantie en democratische controle beperkt. Bovendien kan dit leiden tot inconsistenties met de regelgeving van regiegemeenten.

Gevolgen van de alternatieven

Kiezen voor alternatief 1 of 2 brengt het risico met zich mee dat de uitvoering van de Participatiewet juridisch niet goed is geborgd. Dit kan leiden tot juridische complicaties en het risico op non-compliance met landelijke wetgeving. Daarnaast zou de kans op een uniforme uitvoering van het beleid binnen de regio afnemen, wat verwarring kan veroorzaken voor zowel inwoners als werkgevers.

Conclusie

Hoewel er alternatieven beschikbaar zijn, bieden deze geen duurzame oplossing voor het vraagstuk. Het niet aanpassen van de verordening zou leiden tot juridische en praktische problemen. Daarom is het raadzaam om te kiezen voor het huidige voorstel, zodat de gemeente voldoet aan de wet- en regelgeving en de re-integratie van mensen met een arbeidsbeperking effectief kan blijven ondersteunen.

Risico's (incl. argumenten) en beheersmaatregelen

Mogelijke gevolgen en risico's

Ondanks een zorgvuldige voorbereiding kunnen er risico's zijn die de uitvoering of de resultaten negatief beïnvloeden. Hieronder beschrijven we de belangrijkste risico's en de bijbehorende beheersmaatregelen.

1. Risico 1: Onvoldoende draagvlak onder werkgevers

Ondanks de aanpassingen in de Re-integratieverordening kan het zijn dat sommige werkgevers niet bereid zijn om mensen met een arbeidsbeperking in dienst te nemen, zelfs met de inzet van re-integratie-instrumenten en subsidies.

- *Beheersmaatregel:* De gemeente kan samen met partners (WSP, jobcoaches, Werkom, UWV, onderwijs)) intensiever communiceren over de voordelen van deze regelingen en werkgevers actief ondersteunen bij het benutten van de mogelijkheden.

Risico's (incl. argumenten) en beheersmaatregelen

Het organiseren van informatiesessies en het inzetten van voorbeeldcases kan bijdragen aan meer begrip en deelname van werkgevers.

2. Risico 2: Tekort aan budget voor subsidieregelingen

De toegenomen vraag naar loonkostensubsidie of andere re-integratie-instrumenten kan het beschikbare budget overbelasten, wat kan leiden tot vertragingen of beperkingen in de ondersteuning van werkzoekenden.

- *Beheersmaatregel*: Door een goed budgetbewakingssysteem op te zetten en periodieke evaluaties te houden, kunnen eventuele tekorten vroegtijdig wordenesignaleerd.

3. Risico 3: Juridische bezwaren van belanghebbenden

Er bestaat een kans dat betrokkenen, zoals werkzoekenden of werkgevers, bezwaar maken tegen bepaalde onderdelen van de verordening, bijvoorbeeld bij de toekenning van subsidies of andere instrumenten.

- *Beheersmaatregel*: De gemeente zorgt voor een transparante en zorgvuldige uitvoering van de verordening en subsidieregelingen. Daarbij wordt rekening gehouden met heldere communicatie en duidelijke criteria om juridische geschillen zoveel mogelijk te voorkomen. Daarnaast worden interne juridische afdelingen betrokken om bezwaarprocedures snel en correct af te handelen.

Bezwaar en beroep

Ja, tegen besluiten op basis van de Re-integratieverordening kan bezwaar en beroep worden aangetekend. Dit geldt bijvoorbeeld voor besluiten over de toekenning van re-integratie-instrumenten of subsidies. Personen of organisaties die het niet eens zijn met een besluit, kunnen bezwaar indienen bij de gemeente.

Financiële gevolgen

De actualisatie van de Re-integratieverordening heeft directe financiële implicaties, vooral met betrekking tot de inzet van re-integratie-instrumenten en subsidieregelingen die de gemeente biedt om de arbeidsmarktkansen voor mensen met een arbeidsbeperking te verbeteren. Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste financiële gevolgen:

1. Kosten voor subsidieregelingen

De nieuwe verordening formaliseert bestaande instrumenten, zoals loonkostensubsidies en andere re-integratie-instrumenten. Deze subsidies vereisen financiële middelen uit het gemeentelijk budget voor werk en inkomen. Hoewel deze kosten niet nieuw zijn, kan de vraag naar subsidies toenemen door een betere afstemming en meer bekendheid bij werkgevers en werkzoekenden. Dit kan leiden tot een hoger beroep op de beschikbare middelen.

- Gevolg: Mogelijk stijgende kosten voor loonkostensubsidies en andere ondersteunende instrumenten.
- Beheersmaatregel: Het budget voor re-integratie dient periodiek te worden geëvalueerd en, indien nodig, aangepast. Er moet voldoende flexibiliteit in het budget worden ingebouwd om onverwachte stijgingen op te vangen en de administratieve kosten te beperken.

2. Effect op het gemeentelijk budget

Door de verschuiving van bepaalde bevoegdheden van het college naar de raad kan er een toename van verzoeken zijn voor extra middelen of herziening van het budget. Dit kan invloed hebben op het jaarlijks beschikbare budget voor werk en inkomen.

- Gevolg: Potentiële druk op het gemeentelijk budget bij toenemende aanvragen en uitputting van middelen.
- Beheersmaatregel: Strikte budgetbewaking en tijdige evaluatie van de subsidieregelingen zijn noodzakelijk.

Samenvatting

De financiële gevolgen van het voorstel zijn over het algemeen beheersbaar, mits er voldoende aandacht wordt besteed aan budgetbewaking en de efficiëntie van administratieve processen.

Er wordt aangegeven dat het bekendmaken van bepaalde instrumenten mogelijk kan leiden tot een hogere vraag en daarmee hogere kosten. Wanneer blijkt dat er meer middelen nodig zijn, zullen deze in eerste instantie binnen de bestaande budgettaire kaders worden gezocht. Indien dit niet voldoende blijkt, kan een aanvullende financiële dekking worden gezocht binnen de algemene middelen, of door herprioritering binnen de bestaande kostensoorten. De financiële risico's worden als grotendeels beheersbaar beschouwd omdat er gebruik wordt gemaakt van bestaande budgetten en beheersinstrumenten, zoals een periodieke evaluatie van de uitvoering en de managementinformatie met betrekking tot aantallen (aanvragen, instroom, uitstroom).

Kosten/opbrengsten	€ #.### Kies een item.
--------------------	-------------------------------

Financiële gevolgen	
Dekking binnen begroting?	Ja Dekkingsvoorstel: In de begroting 2025 zijn de volgende budgetten beschikbaar gesteld voor re-integratievoorzieningen namelijk 52.000 euro op grootboeknummer 61570. Afhankelijk hoe de subsidie regelingen in 2025 gaan lopen en afhankelijk hiervan kan in 2025 gemonitord worden hoe de budgetten benut worden.

Adviescommissies geraadpleegd (intern/extern)
In het kader van de herziening van de re-integratieverordening Participatiewet is de Adviesraad Sociaal Domein Oostzaan geraadpleegd. De adviesraad heeft het conceptvoorstel beoordeeld en enkele belangrijke adviezen en aandachtspunten geformuleerd. De adviesraad heeft specifiek gewezen op: • Het opnemen van de positieve effecten van re-integratie, zoals uitstroom uit een uitkering en maatschappelijke participatie, naast de benoemde financiële risico's. • De wens om de premie arbeidsinschakeling toegankelijk te maken voor een brede doelgroep, ongeacht leeftijd, en hierbij mogelijkheden zoals een uitstroompremie of doorstroompremie te overwegen. • Het belang van actuele en volledige informatievoorziening op de website van het Werkgeversservicepunt (WSP), met name over de maximale duur van een proefplaatsing. Deze adviezen zijn zorgvuldig beoordeeld en beantwoord. Waar mogelijk zijn suggesties verwerkt in de toelichting op de verordening of meegenomen in de uitvoeringspraktijk. Zo wordt het signaal over de informatievoorziening op de WSP-website doorgegeven, zodat deze kan worden geactualiseerd. Daarnaast biedt de verordening ruimte voor het college om de verdere invulling van financiële stimulering, zoals premies, nader uit te werken binnen gemeentelijke kaders. De ontvangen adviezen van de adviesraad en de gegeven reacties hierop zijn als bijlage bij de stukken gevoegd, zodat u hiervan kennis kunt nemen.

Communicatie

De nieuwe verordening betreft voornamelijk een technische en juridische wijziging die de huidige aanpak van de problematiek formaliseert. Hierdoor is het niet nodig om extern te communiceren, aangezien er voor de betrokken inwoners niets verandert. De procesmatige veranderingen worden reeds besproken met de betrokken afdelingen. Zodra alles definitief is vastgesteld, zal de verordening gepubliceerd worden op Overheid.nl.

Na vaststelling van de nieuwe verordening onderzoeken we momenteel hoe we werkgevers het beste kunnen betrekken en informeren over de wijzigingen en de nieuwe mogelijkheden. Hierbij wordt gekeken naar effectieve communicatievormen, zoals een persbericht, agendering bij de werkgeversorganisaties, en andere middelen om zowel bewustwording als draagvlak te creëren

Participatie

Nee

De actualisatie van de Re-integratieverordening betreft een noodzakelijke technische aanpassing die voortvloeit uit wettelijke verplichtingen, als gevolg van recente wetwijzigingen in de Participatiewet. De verordening formaliseert bestaande instrumenten die al in de praktijk worden toegepast, zonder dat dit wezenlijke veranderingen met zich meebrengt voor de betrokken doelgroepen. Aangezien de verordening voornamelijk gericht is op het naleven van landelijke regelgeving en juridische vereisten, is er beperkte ruimte voor beleidsmatige of inhoudelijke inbreng van burgers of andere partijen.

Redenen waarom participatie niet geschikt is

1. Wettelijke verplichting: De wijzigingen in de verordening zijn het resultaat van landelijke wetgeving, waarover de gemeente geen beleidsvrijheid heeft. Dit beperkt de mogelijkheden voor afwijkende keuzes of inbreng vanuit de gemeenschap en belanghebbenden.
2. Technisch karakter: Het betreft hoofdzakelijk juridische en administratieve aanpassingen aan bestaande instrumenten, zonder ingrijpende gevolgen voor de uitvoering of directe invloed op inwoners. Hierdoor is er weinig ruimte voor discussie of overleg met het publiek.
3. Beperkte beleidsruimte: De verordening is in lijn met de modelverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Afwijken van deze modelverordening zou kunnen leiden tot inconsistenties in de lokale regelgeving, wat ongewenste verschillen binnen de regio met zich mee zou brengen. Dit beperkt de mogelijkheden voor participatie verder.

Conclusie:

Het onderwerp heeft een technisch-juridische aard en biedt weinig ruimte voor participatie. De inbreng van burgers of andere stakeholders zal geen wezenlijke bijdrage leveren aan het besluitvormingsproces, aangezien de uitkomst al grotendeels is vastgesteld door nationale wetgeving en bestaande uitvoeringspraktijken.

Juridische aspecten en beleidskader
Algemene Wet bestuursrecht Participatiewet Reintegratieverordening Participatiewet Oostzaan 2025

Duurzaamheid en klimaataspecten
nvt

Het college van burgemeester en wethouders van Oostzaan,

de gemeentesecretaris,

D.J. van Huizen

de burgemeester,

M.D. Polak

Onderwerp

Vaststelling reïntegratieverordening
Participatiewet Oostzaan 2025 en bijbehorende
subsidieregelingen.

RV-nummer: RV 25/09

Datum: 6-3-2025

De raad van de gemeente Oostzaan
gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.: 17-12-2024

Besluit

1. De Re-integratieverordening vaststellen, waarin de bestaande instrumenten voor re-integratie formeel zijn vastgelegd in overeenstemming met de recente wetwijzigingen in de Participatiewet en de modelverordening van de VNG.
2. Instemmen met de bijbehorende subsidieregelingen die de uitvoering van de Re-integratieverordening ondersteunen, zodat een eenduidige en effectieve re-integratieaanpak binnen onze gemeente kan worden gewaarborgd.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de Raad van de gemeente Oostzaan,
gehouden op 06 maart 2025,

de griffier,

de voorzitter,

Z.A. de la Cruz

M.D. Polak